

Investigation of university students' problematic usage of mobile phone in the context of personality

Üniversite öğrencilerinde cep telefonunun problemlı kullanımının kişilik bağlamında incelenmesi

Mustafa Kutlu¹
Mustafa Pamuk²

Abstract

Aim of this study is to examine problematic usage of mobile phone in the context of big five personality among university students. 103 male and 182 female, totally 285 university students who were from different Departments of Faculty of Education composed participants of the study in the spring period 2015-2016 academic year. Problematic mobile phone usage scale (PMPUS) and Quick Big Five Personality Test (QBFPT) were applied to 285 students, who were participants of the study. To analyse these data, Pearson's Correlation Coefficient, Cronbach's Alpha Coefficients, skewness, kurtosis, t test, and multiple regression were used. According to results obtained from the study, there was no significant difference between male and female in relation to problematic usage of mobile phone. Furthermore, agreeableness, extraversion, and openness to experience didn't statistically predict to problematic usage of mobile phone, but conscientiousness and emotional stability statistically did. Discussion and some suggestions have been made based on the findings.

Keywords: Problematic usage of mobile phone; big five personality; emotional stability; conscientiousness; gender.

[\(Extended English abstract is at the end of this document\)](#)

Özet

Bu araştırmanın amacı üniversite öğrencilerinin cep telefonlarını problemlı kullanma davranışlarını beş büyük kişilik bağlamında incelemektir. Araştırmanın katılımcılarını 2015-2016 Eğitim-Öğretim sezonunun bahar döneminde Eğitim Fakültesi'nde öğrenim görmekte olan 103'ü erkek, 182'si kadın olan toplamda 285 üniversite öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmanın katılımcılarına üniversite öğrencileri için problemlı cep telefonu kullanım ölçeği (PCTKÖ) ve hızlı büyük beşli kişilik testi (HBBKT) uygulanmıştır. Elde edilen verilerin analizinde Pearson Korelasyon Katsayısı, iç tutarlılığa ilişkin güvenilirlik katsayısını hesaplamak için Cronbach Alpha katsayıları, basıklık ve çarpıklık değerleri, cep telefonunun problemlı kullanımının cinsiyete göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek için t testi ve son olarak da beş kişilik faktörünün cep telefonunun problemlı kullanımını yordayıp yordamadığına ilişkin çoklu regresyon analizi yapılmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuca göre, cep telefonunun problemlı kullanımı cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı bulunmuştur. Ayrıca uyumluluk, dışadönüklük ve deneyime açıklık kişilik faktörlerinin cep telefonunun problemlı kullanımını istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde yordamadığı; ancak duygusal denge ve sorumluluk kişilik faktörlerinin istatistiksel

¹ Prof. Dr., Inonu University, Education Faculty, Educational Science Department, Guidance and Counseling Program, mustafa.kutlu@inonu.edu.tr

² Res. Asst., Firat University, Education Faculty, Educational Science Department, Guidance and Counseling Program, mustafapamuk@firat.edu.tr

olarak anlamlı bir şekilde yordadığı belirlenmiştir. Elde edilen bulgulara dayalı olarak önerilerde bulunulmuş ve tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Cep telefonunun problemlili kullanımı; büyük beşli; duygusal denge; sorumluluk; cinsiyet.

1. Giriş

Günümüzde teknolojinin gelişmesine paralel olarak iletişim teknolojilerinde de gelişim sürmektedir. Bu gelişen iletişim teknolojilerinin içindeki en önemli araçlardan biri cep telefonları, özellikle de akıllı cep telefonlarıdır. Özellikle akıllı cep telefonlarının iletişim olanağı sunmasının yanında internet, oyun oynama, tv izleyebilme, ihtiyaca göre uygulamalar sunma gibi birçok özelliğe sahip olması akıllı cep telefonlarını çekici hale getirebilmektedir. Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) 2015 Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması sonuçlarına göre Türkiye'de hanelerin %96,8'inde cep telefonu veya akıllı telefon bulunurken, sabit telefon bulunma oranı %29,6'dır. Cep telefonlarının kullanımının bu kadar yaygın olması ve birçok olanağı birkaç tık ötede sunuyor olması, bazı bireylerin cep telefonlarını gereğinden fazla, aşırı kullanmalarına neden olabilmekte buda bireylerde cep telefonlarını problemlili kullanma davranışını ortaya çıkarabilmektedir. Cep telefonunun problemlili kullanımıyla ilgili alanyazının çok uzun geçmişi olmamasına rağmen cep telefonunun problemlili kullanımının birçok farklı değişkenle çalışıldığı görülmektedir (Chen ve ark., 2016; Enez-Darcin ve ark., 2016; Roser, Schoeni, Foerster ve Rööslü, 2016; Seo, Park, Kim ve Park, 2016; Tan, Pamuk ve Dönder, 2013). Cep telefonunun problemlili kullanımıyla çalışılan değişkenlerden biri de kişiliktir (Andreassen ve ark., 2013; Augner ve Hacker, 2012; Bianchi ve Phillips, 2005; Demirhan, Randler ve Horzum, 2016; Ezo ve ark., 2009; Roberts, Pullig ve Manolis, 2015; Takao, 2014). Kişilik, bireyin kendisinden kaynaklanan tutarlı davranış kalıpları ve kişilik içi süreçler olarak tanımlanabilir (Burger, 2006). Kişiliği farklı şekilde ele alan yaklaşımlar yer almaktadır. Kişiliği ele alan bu yaklaşımlardan birisi de beş büyük kişilik özelliği olarak ele alan yaklaşımdır. Bu araştırmada kişilik, üniversite öğrencilerinin cep telefonlarını problemlili kullanma davranışlarının incelenmesinde bağımsız değişken olarak ele alınmıştır.

1.1. Cep telefonunun problemlili kullanımı ve uyumluluk

Uyumluluk kişilik özelliğinin bir ucunda insanlığın daha çok özgecilik, ilgi, önemseme, duygusal destek gibi insani yönünü yer alırken diğer ucunda düşmanlık, başkalarına karşı kayıtsızlık, benmerkezcilik ve kıskançlık yer almaktadır (Digman, 1990). Kuss, Van Rooij, Shorter, Griffiths ve Van de Mheen (2013) göre uyumluluk özelliği online oyun oynama bağlamında internet bağımlısı olmaya karşı koruyucu işlevi olan bir kişilik özelliği olarak görülebilir. Phillips, Butt ve Blaszczyński (2006) cep telefonundan oyun oynama ile uyumluluk arasında ilişki olduğunu bulmuşlardır. Andreassen ve ark. (2013) uyumluluk ile cep telefonu bağımlılığı arasında negatif bir ilişki bulmuşlardır. Düşük düzeyde uyumluluğa sahip bireylerin diğer bireylerle iyi ilişkilere sahip olamayabileceğinden bu bireyler zamanlarını, birçok olanağı sunan cep telefonlarıyla geçiriyor olabilirler.

1.2. Cep telefonunun problemlili kullanımı ve dışadönüklük

Dışadönüklük kişilik özelliği, temelde hayat dolu, heyecanlı, neşeli, konuşkan, girişken ve sosyal olma gibi özellikleri içermektedir. Dışadönüklük daha çok kişilerarası ilişkilerde sosyal uyaranların miktarı ile ilişkilidir (Somer, Korkmaz ve Tatar, 2002). Alanyazın incelendiğinde dışadönüklük kişilik özelliğinin cep telefonunun problemlili kullanımını yordadığı görülmektedir (Andreassen ve ark., 2013; Augner ve Hacker, 2012; Bianchi ve Phillips, 2005; Demirhan, ve ark., 2016; Ezo ve ark., 2009; Roberts ve ark., 2015; Takao, 2014). Dışadönük bireylerin sosyal

ilişkilerinin içedönük bireylere göre daha yoğun olması, dışadönük bireylerin cep telefonlarını kişilerarası iletişimlerini sürdürmek adına kullanabilirler. İçedönük bireylerin sosyal ilişkilerinin daha az yoğun olmasından dolayı cep telefonlarını özellikle vakit geçirmek bağlamında cep telefonu uygulamalarıyla ilgilenabiliyor olabilirler. Ancak her iki durumda da cep telefonlarının gereğinden fazla ve aşırı kullanımı cep telefonunun problemlili kullanımına neden olabilir.

1. 3. Cep telefonunun problemlili kullanımı ve sorumluluk

Büyük beşlinin sorumluluk faktörü, özdisiplin, görev yönelimli ve ihtiyatlı özellikleriyle bağlantılıdır (Lopes, Salovey ve Straus, 2003). Sorumluluk sahibi bireyler, işlerinde verilen sorumluluğu titiz bir şekilde yerine getirmeye çalışırlar ve sorumluluk almaktan kaçınmazlar (Merdan, 2013). İlgili alanyazın incelendiğinde bazı çalışmalarda sorumluluğun cep telefonunun problemlili kullanımını etkilediği görülürken (Demirhan ve ark., 2016), bazı çalışmalarda etkisinin olmadığı görülmektedir (Andreassen ve ark., 2013; Roberts ve ark., 2015; Takao, 2014). Demirhan ve ark. (2016) göre, düşük sorumluluğa sahip bireyler, daha az sorumluluk sahibi olma ve plansız ve programsız eylemde bulunma eğiliminde olduklarından, bu bireylerin daha yüksek düzeyde problemlili cep telefonu kullanımına sahip olabileceklere düşünülmektedir; çünkü önceden planlama gereken yüzyüze görüşmeler yerine daha kolay ulaşılabilen cep telefonlarıyla ilgilenmektedirler.

1. 4. Cep telefonunun problemlili kullanımı ve duygusal denge

Bu faktör nörotisizm olarak da adlandırılmakta olup, çeşitli araştırmalarda endişeli, güvensiz, kendisiyle uğraşan, sinirli, kaygılı gibi özelliklerle tanımlanmaktadır (Somer ve ark., 2002). Hills ve Argyle'ye (2001) göre duygusal olarak dengede olan bireylerden sakin, soğukkanlı, kişisel kaygı ve endişelerinden çok az şikayet eden bireyler olmaları beklenir. Duygusal denge faktörünün cep telefonunun problemlili kullanımında etkili olduğu gösteren çalışmalar (Augner ve Hacker, 2012; Demirhan ve ark., 2016; Ezoe ve ark., 2009; Roberts ve ark., 2015; Takao, 2014) olmakla beraber etkili olmadığını gösteren çalışmalarda yer almaktadır (Bianchi ve Phillips, 2005). Duygusal denge düzeyi düşük olan bireylerin cep telefonlarını içinde buldukları olumsuz durum ve hallerden kaçınmak, rahatlamak gibi nedenlerden dolayı kullanıyor olabilirler.

1. 5. Cep telefonunun problemlili kullanımı ve deneyime açıklık

Deneyimlere açıklık faktöründe ise analitik, karmaşık, meraklı, bağımsız, liberal, geleneksel olmayan, orijinal, hayal gücü kuvvetli, ilgileri geniş, cesur, değişiklikleri seven, artistik, açık fikirli gibi sıfatlar yer almaktadır (Somer ve ark., 2002). Düşük düzeyde deneyimlere açık olan bireyler yaşamlarında aşına oldukları durumları tercih ederler, mecbur kalmadıkça yeni deneyimlere karşı isteksizdirler (Anthony, Clarke ve Anderson, 2000). İlgili alanyazın dikkate alındığında deneyimlere açıklık faktörünün cep telefonunun problemlili kullanımını etkilediği görülmektedir (Andreassen ve ark., 2013; Takao, 2014). Deneyime açıklık düzeyi yüksek olan bireyler cep telefonlarını bazı yeni gelişmeleri takip etmek veya yeni çıkan cep telefonu uygulamalarıyla ilgilenmek gibi farklı nedenlerden dolayı kullanıyor olabilirler.

1. 6. Çalışmanın amacı

Günümüzde cep telefonları sadece teknolojik bir alet olmanın yanında önemli bir sosyal nesne olarak, kullanıcıların yaşamında önemli bir yer edinmiştir (Strivastava, 2005). Hayatımızda önemli bir yeri olan cep telefonlarının gereğinden fazla, aşırı kullanılmasından dolayı bireyler üzerinde psikolojik, sosyal, fiziksel açıdan olumsuz etkileri olduğu söylenebilir. Bireylerin cep telefonlarını problemlili kullanmalarına etki eden faktörler, diğer davranışsal bağımlılıklarda olduğu gibi araştırmacılar için çalışma alanı oluşturmaktadır. Cep telefonlarının problemlili kullanımına ilişkin olarak gerek ilgili alanyazının çok uzun geçmişe sahip olmaması, gerek bireysel ve toplumsal açıdan olumsuz etkilere sahip olması önem arz etmektedir. Cep telefonlarının problemlili kullanımına ilişkin olarak incelenen faktörlerden biri de bireylerin yaşamlarında önemli

bir etken olan kişilik yapılarıdır. Hangi kişilik yapılarının bireylerin cep telefonlarını problemlili kullanma davranışlarına etki ettiği önemli ve araştırmaya değer görülmektedir. Bu bağlamda bu araştırmanın amacı bir grup Türk üniversite öğrencisinin cep telefonlarını problemlili kullanma davranışlarını beş büyük kişilik faktörü bağlamında inceleyerek alanyazına katkı sağlamaktır.

2. Yöntem

2.1. Katılımcılar

Araştırmanın katılımcılarını 2015-2016 eğitim öğretim yılı bahar döneminde Fırat Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde öğrenim görmekte olan 285 öğrenci oluşturmaktadır. Uygulama yapılmadan önce ilgili bölüm ve hocalarından izin alınmıştır. Öğrencilere uygulamaya başlamadan önce yapılacak çalışmaya katılımlarının tamamen gönüllülük esasına dayandığı belirtilmiş ve uygulama yapılmıştır. Katılımcıların tamamının cep telefonuna sahip olduğu belirlenmiştir. Başlangıçta 300 kişiye uygulama yapılmış, ancak 15 öğrenci eksik ve yanlış doldurmadan dolayı uygulamadan 285 tam veri elde edilmiştir. Katılımcılar, kendilerine dağıtılan ölçekleri yaklaşık 25 dakikada doldurmuşlardır.

2.2. Ölçme araçları

Katılımcılara cinsiyetlerini, cep telefonlarının olup olmadığını, günlük cep telefonu kullanım sürelerini içeren "Kişisel Bilgi Formu", "Problemlili Cep Telefonu Kullanım Ölçeği" ve "Hızlı Büyük Beş Kişilik Testi" uygulanmak üzere verilmiştir.

2.2.1. Problemlili Cep Telefonu Kullanım Ölçeği (PCTKÖ)

PCTKÖ, Pamuk ve Atli (2016) tarafından üniversite öğrencilerinin problemlili cep telefonu kullanımlarını belirlemek amacıyla geliştirilmiştir. PCTKÖ 26 madde, dört alt boyuttan oluşan, 5'li likert tipinde ölçüm veren bir ölçme aracıdır. Ölçekten minimum ve maksimum puan 26-130'dur. Ölçekten alınan puanın artmasıyla problemlili cep telefonu kullanımı artmaktadır. İç tutarlık için hesaplanan Cronbach Alpha katsayısı ölçek geliştirilirken açımlayıcı faktör analizi için toplanan veriler üzerinden .92, doğrulayıcı faktör analizi için toplanan veriler üzerinden .93 olarak hesaplanmıştır. Test tekrar test katsayısı ise .85 olarak hesaplanmıştır. Bu araştırma için yapılan güvenirlik çalışmasında; Tablo 1'de görüldüğü üzere Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı .95 olarak hesaplanmıştır. Ayrıca basıklık ve çarpıklık katsayılarının sırasıyla -.215 ve .350 olarak bulunmuştur.

2.2.2. Hızlı Büyük Beşli Kişilik Testi (HBBKT)

HBBKT'yi Verlmuts ve Geris (2005), Goldberg (1992) tarafından kişilikle ilgili sunulan 100 sıfattan 30'unu kullanarak geliştirmişlerdir. Türkçeye Morsunbul (2014) tarafından uyarlanmıştır. Her kişilik faktörü için altı madde yer almaktadır. HBBKT 30 maddeden oluşmakta olup 7'li likert tipinde ölçüm veren bir ölçme aracıdır. Cronbach Alpha katsayısı dışadönüklük için .79, uyumluluk için .73, sorumluluk için .81, duygusal denge için .75 ve deneyime açıklık için ise .69 olarak hesaplanmıştır. Bu araştırma için yapılan güvenirlik çalışmasında; Tablo 1'de görüldüğü üzere Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı uyumluluk için .80, dışadönüklük için .75, sorumluluk için .79, duygusal denge için .81 ve deneyime açıklık için ise .78 olarak hesaplanmıştır. Ayrıca basıklık ve çarpıklık katsayılarının sırasıyla - uyumluluk için .843 ve -.817, dışadönüklük için -.543 ve .042, sorumluluk için -.307 ve -.490, duygusal denge için -.452 ve -.204 ve deneyime açıklık için ise -.240 ve -.436 olarak bulunmuşlardır.

2.3. İşlem

Verilerin analizinde SPSS 22 paket programı kullanılmıştır. Verilerin analizinde ortalama, standart sapma, basıklık ve çarpıklık katsayıları, Cronbach alpha iç tutarlık katsayıları hesaplanmıştır. Cep telefonunun problemlili kullanımının cinsiyete göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için t testi kullanılmıştır. Ayrıca PCTKÖ ile beş büyük kişilik faktörüyle arasındaki ilişkiyi belirlemek için Pearson Korelasyon Katsayısı hesaplanmıştır. Son olarak beş büyük kişilik faktörünün PCTKÖ'yü yordayıp yordamadığına ilişkin her biri için çoklu regresyon analizi yapılmıştır.

3. Bulgular

Araştırmanın 285 katılımcısının yaş ortalaması 21,4 (Ss=2,82) olduğu belirlenmiştir. Katılımcıların 103'ünü (%36,1) erkek, 182'sini (%63,9) kadın öğrenciler oluşturmaktadır. Üniversite öğrencilerinin problemlili cep telefonu kullanımları cinsiyete göre incelendiğinde anlamlı bir farklılığın olmadığı bulunmuştur ($t_{283}=-.971$, $p=.332$).

Tablo 1. PCTKÖ ve HBBKT arasındaki korelasyon katsayıları ve herbirine ilişkin cronbach alpha, basıklık ve çarpıklık değerleri

	PCTKÖ	Cronbach Alpha	Basıklık	Çarpıklık
Uyumluluk	-0.025	.80	.843	-.817
Dışadönüklük	-0.042	.75	-.543	.042
Sorumluluk	-0.19*	.79	-.307	-.490
Duygusal Denge	-0.339*	.81	-.452	-.204
Deneyime açıklık	-0.064	.78	-.240	-.436
PCTKÖ	1	.95	-.215	.350

* $p<.01$

Tablo 1'de görüldüğü üzere, PCTKÖ'nün beş büyük kişilik özelliği ile ilgili korelasyon sonuçlarına göre, uyumluluk, dışadönüklük ve deneyime açıklık faktörlerinin PCTKÖ ile istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkisinin olmadığı; PCTKÖ ile sorumluluk arasında düşük düzeyde negatif yönlü ($r=-.19$), PCTKÖ ve duygusal denge arasında orta düzeyde negatif yönlü ($r=-.339$) ilişkisinin olduğu bulunmuştur.

Tablo 2. PCTKÖ'ye ilişkin çoklu regresyon analizi sonuçları

BD	BGSZD	β	t	p	F	R ²	Model p
PCTKÖ	Uyumluluk	0.59	0.922	0.357	9.506	0.146	<.001
	Dışadönüklük	0.42	0.714	0.476			
	Sorumluluk	-0.165	-2.598	0.010			
	Duygusal Denge	-0.338	-5.790	0.000			
	Deneyime açıklık	-0.047	-0.737	0.462			

Çoklu regresyon analizlerine ilişkin olarak beş büyük kişilik özelliği bağımsız değişkenler olarak modele girerken PCTKÖ bağımlı değişken olarak modele girmiştir. Yapılan analizler sonucunda sorumluluk ($\beta=-0.165$, $t=-2.598$, $p<.001$) ve duygusal denge ($\beta=-0.338$, $t=-5.790$, $p<.001$) değişkenlerinin PCTKÖ toplam puanını istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde yordadıkları bulunmuştur.

4. Sonuç ve Tartışma

Araştırmada üniversite öğrencilerinin kişilik özelliklerinin cep telefonunun problemlili kullanım davranışlarına etkisi incelenmiştir. Araştırmada bağımlı değişken olarak ele alınan cep telefonunu problemlili kullanma değişkeni cinsiyete göre incelendiğinde, herhangi bir anlamlı farklılığın olmadığı bulunmuştur. Alanyazın incelendiğinde, bazı araştırmalarda da benzer

sonuçların olduğu görülmektedir (Kahyaoglu-Süt, Kurt, Uzal ve Özdilek, 2016; Parashkou ve ark., 2016). Bazı araştırmalarda erkekler lehine (Aljomaa, Qudah, Albursan, Bakhiet ve Abduljabbar, 2016; Şar, 2013), bazı araştırmalarda ise kadınlar lehine sonuçlar olduğu görülmektedir (Doğan ve İlçin-Tosun, 2016; Yılmaz, Şar ve Civan, 2015).

Araştırmada öğrencilerin kişilik özelliklerinin cep telefonunun problemlili kullanımına etkisi incelendiğinde duygusal dengenin cep telefonunun problemlili kullanımını istatistiksel olarak anlamlı şekilde yordadığı bulunmuştur. Bu sonuca göre, öğrencilerde duygusal denge azaldıkça cep telefonunun problemlili kullanımı artmaktadır. Nörotizm; içe kapanma, kaygılı ve endişeli olarak karakterize edilebilir (Roberts ve ark., 2015). Bu şekilde nörotik olan bireyler, başkalarıyla yüzyüze etkileşime girmek yerine diğer kişilerle cep telefonundan iletişim kurabilir veya cep telefonu üzerinden iletişim kurmaksızın özellikle akıllı cep telefonlarında yer alan uygulamalarla ilgilenerek zamanlarını geçiriyor olabilirler. Bir anlamda duygusal dengenin azalmasıyla ortaya çıkan hoşnutsuzluk durumlarından kaçınmak adına cep telefonlarını problemlili kullanıyor olabilirler. Emanuel ve ark. (2015) yapmış oldukları çalışmanın sonucunda da araştırmaya katılanların problemlilerden kaçmak veya olumsuz duygu durumlarından kaçınmak adına cep telefonlarını kullandıklarını belirtmişlerdir. Ancak gereğinden fazla ve aşırı kullanılan cep telefonları, bu bireylerde problemlili kullanım davranışını ortaya çıkarabilmektedir.

Araştırmanın diğer bir sonucuna göre, sorumluluk kişilik faktörünün öğrencilerin cep telefonunun problemlili kullanımını istatistiksel olarak anlamlı şekilde yordadığı bulunmuştur. Elde edilen bu sonuca göre, öğrencilerin sorumluluk düzeyleri düştükçe cep telefonunu problemlili kullanım davranışının arttığı belirlenmiştir. Düşük sorumluluğa sahip bireyler, plansız ve programsız eylemde bulunma eğiliminde bireylerdir (Demirhan ve ark., 2016). Bu bağlamda bakıldığında, düşük sorumluluğa sahip bireyler günlük yapması gereken işleri yapmayıp veya erteleyip sorumluluk gerektirmeyen işlere yönelebilmektedirler. Günümüzde cep telefonlarının özellikle de akıllı cep telefonlarının bireylerin yaşamında önemli bir yeri olduğu bir gerçektir. Ancak düşük sorumluluk sahibi bireyler günlük sorumluluklarını yerine getirmek yerine birçok işlevi olan cep telefonlarıyla saatlerce ilgilenebilmektedirler. Günlük sorumluluklar için gerekli zamanı, cep telefonlarına vermeleri nedeniyle düşük sorumluluk faktörü bireylerde cep telefonunun problemlili kullanım davranışına neden olabilmektedir.

Genel olarak yapılan çalışma değerlendirildiğinde, bu çalışma birtakım sınırlılıkları olmasına rağmen günümüzde önemli bir sorun haline gelen akıllı cep telefonlarının problemlili kullanımına dikkat çekmesi adına önemli görülebilir. Bu çalışma, yetişkinliğe geçişin ilk adımlarının atıldığı, çalışma hayatına atılma ve aile kurma gibi ciddi sorumlulukları almanın arifesindeki öğretmen adayları olan katılımcıların düşük sorumluluk ve duygusal dengesizlik sebebiyle cep telefonlarını problemlili kullanmalarını ortaya çıkarma adına alanyazına katkı sağlayabilir.

5. Öneriler

Araştırmadan elde edilen bulgular doğrultusunda üniversite öğrencilerinin cep telefonlarını kullanma davranışlarını azaltmaya yönelik bireysel veya grupla psiko eğitim şeklinde eğitim programları düzenlenebilir, psikolojik destekler verilebilir. Öğrencilerin sorumluluk sahibi olma bağlamında zamanı etkin kullanma becerilerini arttırabilecek rehberlik etkinlikleri yapılabilir. Ayrıca olumsuz duygu durumlarındaki öğrencilere yardımcı olabilecek merkezlerin üniversite yerleşkelerinde yaygınlığı arttırılabilir. Diğer bir öneri ise bu çalışmanın bir benzeri ergenlerle, evli bireylerle çalışılabilir. Son olarak ise alanyazına katkı sağlaması bağlamında cep telefonunun problemlili kullanımına etki eden kişilik faktörlerini ve bu etki eden faktörlere ilişkin etki büyüklüklerini belirlemek adına meta analiz çalışması yapılabilir.

Kaynakça

- Aljomaa, S. S., Qudah, M. F. A., Albursan, I. S., Bakhiet, S. F., & Abduljabbar, A. S. (2016). Smartphone addiction among university students in the light of some variables. *Computers in Human Behavior*, 61, 155-164. <http://dx.doi.org/10.1016/j.chb.2016.03.041>.
- Andreassen, C. S., Griffiths, M. D., Gjertsen, S. R., Krossbakken, E., Kvam, S., & Pallesen, S. (2013). The relationships between behavioral addictions and the five-factor model of personality. *Journal of Behavioral Addictions*, 2(2), 90-99. <http://dx.doi.org/10.1556/JBA.2.2013.003>.
- Anthony, L. M., Clarke, M. C., & Anderson, S. J. (2000). Technophobia and personality subtypes in a sample of South African university students. *Computers in Human Behavior*, 16(1), 31-44. [http://dx.doi.org/10.1016/S0747-5632\(99\)00050-3](http://dx.doi.org/10.1016/S0747-5632(99)00050-3)
- Augner, C., & Hacker, G. W. (2012). Associations between problematic mobile phone use and psychological parameters in young adults. *International Journal of Public Health*, 57(2), 437-441. <http://dx.doi.org/10.1007/s00038-011-0234-z>
- Bianchi, A., & Phillips, J. G. (2005). Psychological predictors of problem mobile phone use. *CyberPsychology & Behavior*, 8(1), 39-51. <http://dx.doi.org/10.1089/cpb.2005.8.39>.
- Burger, J. M. (2006). *Kişilik* (İ.D.Erguvan-Sarioğlu Çev.). İstanbul: Kaknüs Yayınları.(Orjinal baskı, 2004).
- Chen, L., Yan, Z., Tang, W., Yang, F., Xie, X., & He, J. (2016). Mobile phone addition levels and negative emotions among Chinese young adults: the mediating role of interpersonal problems. *Computers in Human Behavior*, 55, 856-866. <http://dx.doi.org/10.1016/j.chb.2015.10.030>.
- Demirhan, E., Randler, C., & Horzum, M. B. (2016). Is problematic mobile phone use explained by chronotype and personality?. *Chronobiology international*, 33:7, 821-831. <http://dx.doi.org/10.3109/07420528.2016.1171232>
- Digman, J. M. (1990). Personality structure: Emergence of the five-factor model. *Annual Review of Psychology*, 41, 417-440.
- Doğan, U., & İlçin-Tosun, N. (2016). Lise öğrencilerinde problemli akıllı telefon kullanımının sosyal kaygı ve sosyal ağların kullanımına aracılık etkisi. *Adyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(1), 99-128. <http://dx.doi.org/10.14520/adyusbd.66762>.
- Emanuel, R., Bell, R., Cotton, C., Craig, J., Drummond, D., Gibson, S., & Lewis, J. (2015). The truth about smartphone addiction. *College Student Journal*, 49(2), 291-299.
- Enez-Darcin, A., Kose, S., Noyan, C. O., Nurmedov, S., Yılmaz, O., & Dilbaz, N. (2016). Smartphone addiction and its relationship with social anxiety and loneliness. *Behaviour & Information Technology*, 35(7), 520-525. <http://dx.doi.org/10.1080/0144929X.2016.1158319>.
- Ezoe, S., Toda, M., Yoshimura, K., Naritomi, A., Den, R., & Morimoto, K. (2009). Relationships of personality and lifestyle with mobile phone dependence among female nursing students. *Social Behavior and Personality*, 37(2), 231-238. <http://dx.doi.org/10.2224/sbp.2009.37.2.231>.
- Goldberg, L. R. (1992). The development of markers for the big-five structure. *Psychological Assessment*, 4, 26-42. <http://dx.doi.org/10.1037//1040-3590.4.1.26>.
- Hills, P., & Argyle, M. (2001). Emotional stability as a major dimension of happiness. *Personality and individual differences*, 31(8), 1357-1364. [http://dx.doi.org/10.1016/S0191-8869\(00\)00229-4](http://dx.doi.org/10.1016/S0191-8869(00)00229-4).
- Kahyaoglu-Süt, H., Kurt, S., Uzal, Ö. ve Özdilek, S. (2016). Sağlık bilimleri fakültesi öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılık düzeylerinin sosyal ve eğitim hayatına etkisi. *Avrasya Aile Hekimliği Dergisi*, 5(1), 13-19.
- Kuss, D. J., Van Rooij, A. J., Shorter, G. W., Griffiths, M. D., & van de Mheen, D. (2013). Internet addiction in adolescents: Prevalence and risk factors. *Computers in Human Behavior*, 29(5), 1987-1996. <http://dx.doi.org/10.1016/j.chb.2013.04.002>.

- Lopes, P. N., Salovey, P., & Straus, R. (2003). Emotional intelligence, personality, and the perceived quality of social relationships. *Personality and Individual Differences*, 35(3), 641-658. [http://dx.doi.org/10.1016/S0191-8869\(02\)00242-8](http://dx.doi.org/10.1016/S0191-8869(02)00242-8).
- Merdan, E. (2013). Beş Faktör Kişilik Kuramı İle İş Değerleri İlişkisinin İncelenmesi: Bankacılık Sektöründe Bir Araştırma. *Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 4(7), 140-159.
- Morsunbul, U. (2014). The validity and reliability study of the Turkish version of quick big five personality test. *The Journal of Psychiatry and Neurological Sciences*, 27, 316-322. <http://dx.doi.org/10.5350/DAJPN2014270405>.
- Pamuk, M., & Atli, A. (2016). Development of a Problematic Mobile Phone Use Scale for University Students: Validity and Reliability Study. *Düşünen Adam The Journal of Psychiatry and Neurological Sciences*, 29(1), 49-59. <http://dx.doi.org/10.5350/DAJPN2014270405>.
- Parashkouh, N. N., Mirhadian, L., EmamiSigaroudi, A., Leili, E. K., Hasandoost, F. & Rafiei, H. (2016). Internet and Mobile Phone Addiction among High School Students: A Cross Sectional Study from Iran. *IOSR Journal of Nursing and Health Science*, 5(3), 31-34. <http://dx.doi.org/10.9790/1959-0503053134>.
- Phillips, J. G., Butt, S., & Blaszczyński, A. (2006). Personality and self-reported use of mobile phones for games. *CyberPsychology & Behavior*, 9(6), 753-758. <http://dx.doi.org/10.1089/cpb.2006.9.753>.
- Roberts, J. A., Pullig, C., & Manolis, C. (2015). I need my smartphone: A hierarchical model of personality and cell-phone addiction. *Personality and Individual Differences*, 79, 13-19. <http://dx.doi.org/10.1016/j.paid.2015.01.049>.
- Roser, K., Schoeni, A., Foerster, M., & Rössli, M. (2016). Problematic mobile phone use of Swiss adolescents: is it linked with mental health or behaviour?. *International journal of public health*, 61, 307-315. <http://dx.doi.org/10.1007/s00038-015-0751-2>.
- Seo, D. G., Park, Y., Kim, M. K., & Park, J. (2016). Mobile phone dependency and its impacts on adolescents' social and academic behaviors. *Computers in Human Behavior*, 63, 282-292. <http://dx.doi.org/10.1016/j.chb.2016.05.026>.
- Somer, O., Korkmaz, M., & Tatar, A. (2002). Beş Faktör Kişilik Envanteri'nin Geliştirilmesi-I: Ölçek ve Alt Ölçeklerin Oluşturulması. *Türk Psikoloji Dergisi*, 17(49), 21-33.
- Srivastava, L. (2005). Mobile phones and the evolution of social behaviour. *Behaviour & Information Technology*, 24(2), 111-129. <http://dx.doi.org/10.1080/01449290512331321910>.
- Şar, A. H. (2013). Examination of loneliness and mobile phone addiction problem observed in teenagers from the some variables. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 6(2), 1207-1220.
- Takao, M. (2014). Problematic mobile phone use and big-five personality domains. *Indian journal of community medicine: official publication of Indian Association of Preventive & Social Medicine*, 39(2), 111-113. <http://dx.doi.org/10.4103/0970-0218.132736>.
- Tan, Ç., Pamuk, M., & Dönder, A. (2013). Loneliness and mobile phone. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 103, 606-611. <http://dx.doi.org/10.1016/j.sbspro.2013.10.378>
- Türkiye İstatistik Kurumu (2015). Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması, 2015, Sayı: 18660. <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=18660>. Erişim Tarihi: 10 Temmuz, 2016.
- Vermulst, A. A., & Gerris, J. R. M. (2005). QBF: Quick big five persoonlijkheidstest handleiding quick big five personality test manual. Leeuwarden, the Netherlands: LDC Publications.
- Yılmaz, G., Şar, A. H. ve Civan, S. (2015). Ergenlerde mobil telefon bağımlılığı ile sosyal kaygı arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Online Journal Of Technology Addiction & Cyberbullying*, 2(2), 20-37.

Extended English Abstract

Introduction

Nowadays, development in communication technology has been in progress parallel with development in technology. One of the most important tools is mobile phone, especially smartphone in developing communication technology. As the Mobile phone usage is widespread and offers lots of opportunities with a few clicks that cause some individuals to use their mobile phones excessively so it is possible for the individuals to have problematic usage behaviors of mobile phones. Although there has been no long history of literature of problematic usage of mobile phone, problematic usage of mobile phone has been studied with various variables (Chen et al. 2016; Enez-Darcin et al. 2016; Roser, Schoeni, Foerster and Röösl, 2016; Seo, Park, Kim, and Park, 2016; Tan, Pamuk, and Dönder, 2013). One of the variables which was analyzed about problematic usage of mobile phone is personality (Andreassen et al. 2013; Augner and Hacker, 2012; Bianchi and Phillips, 2005; Demirhan, Randler and Horzum, 2016; Ezoe, Toda, Yoshimura, Naritomi, and Morimoto, 2009; Roberts, Pullig, and Manolis, 2015; Takao, 2014).

Big five personality factors addressed in the study are agreeableness, extraversion, conscientiousness, emotional stability and openness to experience. As a personality factor, Agreeableness includes altruism, interest, care, and emotional support at one hand and hostility, indifference to others, self-centeredness, spitefulness, and jealousy at the other the hand (Digman, 1990). Extraversion includes characteristics such as lively, excited, cheerful, chatty, easigoer and social. Extraversion is mostly related to the amount of social stimuli in interpersonal relationships (Somer, Korkmaz, and Tatar, 2002). The conscientiousness factor of the Big Five is related to characteristics such self-discipline, task-oriented and cautious (Lopes, Salovey, and Straus, 2003). Responsible individuals try to discharge the responsibilities meticulously and don't avoid taking responsibilities (Merdan, 2013). This factor, also known as neuroticism, is defined anxious, insecure, dealing with her/his, frustrated, anxious in various studies (Somer et al. 2002). Emotionally stable people are expected to be calm, imperturbable and to complain little about their personal worries and anxieties (Hills and Argyle, 2001). Openness to experience factor contains some characteristics such as analytical, complex, curious, independent, liberal, original, imaginative, wide interest, bold, loving changes, artistic, open-minded (Somer et al. 2002).

Mobile phone has become such an important aspect of a user's daily life that it has moved from being a mere 'technological object' to a key 'social object' (Srivastava, 2005). There are some psychological, social, and physical negative influences on individuals, due to excessive usage of mobile phone. Factors, affecting the problematic usage of mobile phone like other behavioral addictions are study area for researchers. It is essential to study problematic usage of mobile phone as there is not a long history for problematic usage of mobile phone literature and it has negative influence on individually and socially. Studies related problematic usage of mobile phone are limited in Turkey. One of the factors studied in relation to problematic usage of mobile phone is personality structures that are an important factor in the lives of individuals. It is wondered which personality structures have affected individuals behavior of problematic mobile phones usage. Within this respect, aim of this study is to examine a group of university students problematic usage of mobile phone in the context of big five personality.

Method

Participants of the study consist of 285 university students studying at Firat University-Education Faculty in 2015-2016 academic year. Beforehand the study, research permit was obtained from related department teachers. Before delivering the research scale, it was stated to the participants that participation in the study was totally based on voluntariness. PMPUS (Pamuk and Atli, 2016) and QBFPT (Morsünbül, 2014) were also delivered to the participants. It was determined that all the participants had mobile phones. Although 300 scales were given to

participants to fill in, 285 scales exactly were obtained, due to 15 invalid scales. Participants filled in scales about 25 minutes.

Problematic Mobile Phone Use Scale (PMPUS)

PMPUS was developed by Pamuk and Atli (2016) for university students. PMPUS involves 26 items in four subscales (deprivation, adverse outcomes, control problem, and interaction avoidance) measured on a 5-point Likert-type scale. The possible scores range from 26 to 130 points for the entire scale. With increasing score, the person's level of problematic mobile phone use rises, as well. The internal consistency values (Cronbach Alpha) of the scale were .92 with EFA data, .93 with CFA data. The result of test-retest for the scale was .85.

Quick Big Five Personality Test (QBFPT)

QBFPT was developed by Verlmuts and Geris (2005) by choosing 30 of 100 adjectives proposed by Goldberg (1992) related to personality factors were used. QBFPT was adapted to Turkish by Morsunbul (2014). Each factor is measured by 6 items. QBFPT consists of 30 items rated on a 7-point Likert-type scale. Cronbach's alphas were .79 for extraversion, .73 for agreeableness, .81 for conscientiousness, .75 for emotional stability, and .69 for openness to experience.

Procedure

SPSS.22 program was managed to analyse data. During the data analyze mean, standard deviation, skewness, kurtosis, Cronbach alpha coefficients were calculated. t test analyze was conducted to determine whether problematic usage of mobile phone differentiate according to gender. To determine the correlations between PMPUS and big five personality Pearson correlation coefficients were used. Finally, multiple regression analysis was conducted to determine whether big five personality factors predict to problematic usage of mobile phone or not.

Results

Mean of age for participants was determined as 21,4 (Sd=2.82). Participants consist of 103(36,1%) male and 182 (63,9%) female persons. When problematic usage of mobile phone was analyzed by gender, there was no significant difference between male and female ($t_{283}=-.971$, $p=.332$) participants. Results suggested that there were no significant relationships between PMPUS and three personality factors (agreeableness, extraversion, openness to experience), however there was significant relationship between PMPUS and two personality factors (conscientiousness ($r=-.19$), emotional stability($r=-.339$)).

Big five personality factors entered to model as independent variables, problematic usage of mobile phone entered to model as dependent variable in the multiple regressions. According to multiple regression results, conscientiousness ($\beta=-0.165$, $t=-2.598$, $p<.001$) and emotional stability ($\beta=-0.338$, $t=-5.790$, $p<.001$) significantly predicted to problematic usage of mobile phone.

Conclusion

According to results, agreeableness, extraversion, openness to experience didn't predict to problematic usage of mobile phone significantly, however conscientiousness and emotional stability did. According to the results, the more emotional stability and conscientiousness decrease, the more problematic usage of mobile phone increase. Mobile phone for problematic users might be thought as a tool to escape from daily discontents or to hinder daily responsibilities.